Лекція 1. Кіномистецтво (екранні мистецтва) та візуальна культура від зародження до трансформації. Теорія, методологія

Візуальна культура: історія, теорія, методологія. Що таке візуальна культура? Визначення, предмет і межі. Відмінність від історії мистецтва. Ключові теоретики: Джон Берджер, В.Дж.Т. Мітчелл. Концепції «картинного повороту» та «візуального режиму». Методи аналізу: Іконографія, семіотика візуального образу, дискурсивний аналіз. Візуальні артефакти як джерела для історичного дослідження.

дисципліна передбачає ознайомлення з дослідженнями екранних мистецтв **(кіно, відео, нові медіа екранних медіа (телебачення, відеоарту, комп'ютера та мобільних екранних засобів)** і, ширше, рухомого зображення як одного з ключових культурних явищ XX і XXI століття, а також набуття практичних навичок аналізу рухомого зображення. Головний фокус зроблено на ознайомлення з основними теоріями кіно та здійсненні самостійного аналізу фільму, (відео)

- систематизація величезного хаотичного потоку існуючої інформації щодо кіномистецтва та візуальних мистецтв.
- оволодіння процесами та інструментами, які потрібні для фахового володіння оціночними критеріями і дають поштовх для самостійних досліджень,
- використовувати візуальні тексти як потенційне джерело історичного дослідження
- оцінка потенційних інформаційних можливостей "прихованої реальності": невербалізованих ідеологічних конструкцій.

Винайдений **1895 року запис на кіноплівку рухомого зображення**, що давав повну **ілюзію дійсності й водночас мав великі можливості** у її мистецькому перетворенні, пройшовши еволюцію від ярмаркової розваги до впливового мистецтва, став початком епохи екранно-візуальної культури, а відтак – і **візуального сприйняття**, що формувалися впродовж XX століття, видозмінюючи епоху Гуттенберга.

Для історичних досліджень кіно є важливим джерелом:

- різновид національної культури,
- авторські рефлексії видатних майстрів кіно,
- демонстрація моральних цінностей та психології людини,
- екранна інтерпретація важливих, часто трагічних подій XX поч. XXI століття
- потужний засіб впливу на масову свідомість, нав'язування цінностей, формування образів та ідеологічних конструкцій

1. Екранна культура є складною системою актів (моделей поведінки), об'єктів (речей і творів), ідей (уявлень, знань) і почуттів (позицій, цінностей), які формуються внаслідок дії екрану.

Тобто, вона репрезентує різні рівні та аспекти людського життя Візуальні джерела досліджувати необхідно на **міждисциплінарному підході.** Візуальні стратегії

- **є складними конфігураціями засобів** (технічних та технологічних)
- і **принципів** (ідейних, естетичних та соціальних) для формування простору екрану і способів взаємодії з ним.

візуальні джерела та кіно є тими засобами, через які розкривається певний період часу.

Сьогодні **особливості екранних медіа** (кіно, телебачення, відеоарту, комп'ютера та мобільних екранних засобів) проявляються у двох аспектах: **індивідуальних технічних характеристиках** та **спільних** для всіх екранних медіа характеристик, пов'язаних з технологічною стороною **цифрового середовища**.

Технічні принципи функціонування екранних мистецтв визначають наявність **відчуття акту медіапосередництва** (принцип безпосередності та гіпермедіації),

принципи взаємодії з людиною та позицію людини відносно екранного простору.

Серед таких принципів можна виділити: **позицію глядача** – позицію всередині екранного простору, **позицію спостерігача** – позицію зовні та всередині, а також, інтерактивну позицію – **позицію користувача**.

Крім того, технологічні особливості цифрового середовища екранних технологій презентують принципи постіндустріального суспільства: **акцент на постійну змінність та інтереси індивідуальної особистості.**

Кино, відео передає (формує, нав'язує) за допомогою основних **художніх засобів** :

- образ-рух,
- образчас, екранні форми,
- композитинг,
- види візуального насилля (романтичне, карнавалізоване, абсурдиське та іглітизоване).
- **Кино, відео…** мають **велику варіативність** щодо потенційно можливого впливу та впровадження візуальних стратегій.

Вплив екранних медіа здійснюється через:

- вторгнення,
- відображення та симуляцію реальності,
- через формування певних асоціацій та реакцій,
- та через направлення інформаційним потоком – запровадження певних способів подачі та сприйняття інформації.

Методи використання у кіно

- художні засоби, які є популярними у певний період часу,
- презентація певних культурних тенденцій: людські бажання, цінності та принципи світосприйняття.